

'En acımasız okur çocuklar'

1996 yılında **Günışığı** Kitaplığı'nı kuran Mine Soysal, çocuk edebiyatında önemli yer edinen birçok kitabın editörlüğünü üstlendiği gibi 17 kitaba da imza attı. "Çocuk en acımasız okurlardan" diyen Mine Soysal ile çocuk ve gençlik edebiyatını konuştuk

■ **Türkiye'de çocukluk hayallerini mesleğe dönüştürmek bir lükstür diyorsunuz ve çocukları hiç olmazsa kitaplar yoluyla mutlu etmeyi mi kendinize görev edindiniz?**

Çocukların hakkı olan özgürlüğü ve nitelikli edebiyatı, onlara verebilmeyi amaç edindik. **Günışığı** Kitaplığı'nın kuruluşu bunun üzerine. Bir işe başlayacak, çocuklardan ve gençlerden başlamalıydık. Çocuklar ve gençlerimizin bu ülkede şansı hep kısıtlanıyor. Hiç olmazsa edebiyat konusunda şu masaların üstünü boşaltalım ve oraya çok güzel yeni, çağdaş kitaplar koyalım diye bir hayal kurduk. En büyük özgürlük insanın çocukluktan itibaren çok sayıda deneme yapabilmesi ve o denemelerin içinde "Doğru yerdeyim, doğru şeyleri yapabiliyorum" diye hissetmesi. Bizim ülkemiz çocuğuna böyle özgürlükleri veren bir ülke değil. Bizim kültürümüz, çocuğun ayıp şeyler söylememesini, kurallara uymasını istiyor, sorularına cevap vermekten çok engelliyor, hep "Yerini bil" diye ihtar ediyor. Çocuklukta, gençlikte özgürlüğünü dilediğinde yaşayamayan, edebiyatla özgürce ilişkilenemeyen bir neslin yetişkinliğinde çok sorunlu bir hayatı olduğunu ülkemizde iyi

Ümraniye
AVCI

uavci@gmgazete.com.tr
0212 313 67 85

görüyoruz. Çocuklarımıza çok zengin ama nitelikli çağdaş edebiyat kitapları sunmamız gerekiyor.

■ **Bu amaçla 1996'da yola çıktınız. Kaç çocuk ve kaç gençlik kitabı basıldı?**

Çocuk ve gençlik edebiyatından kitap başlığımız 250'yi aştı. Biz çok ketum bir yayıneviyiz. Uzun zamandır yılda ortalama 25 kitap yayımlıyoruz. Yeni kitap adedimiz birçok yayınevine göre düşük. Çünkü her kitabımızın tekrar baskılarını yaparak sürekli kitapçı rafında olmasını isteriz.

■ **"Çıtır Çıtır Felsefe" diziniz var...**

2006'da onuncu yılımızda yayımlamaya başladığımız bir dizi. Genel olarak bize söylenen, "Böyle bir deliliğe girişmeyin, bu ülkede çocuğa felsefe kitabı okutulmaz!" oldu. Şu an Türkiye çapında kütüphanelerde, hastanelerde, cezaevlerinde, okullarda "Çıtır Çıtır Felsefe" kitapları okunuyor ve tartışılıyor. Okul koridorlarında bahçeye çıkıp arkadaşlarıyla oynamak yerine bu kitapları okuyan oğlanları gördüğüm gün ne yaptığınızı anladım. Edebiyatın da felsefenin de aslında insanoğluna yaptığı en iyi şey, yeni sorular sormasını sağlamak. O zaman adım atıyor, o zaman yürüyoruz işte.

■ **Çocuk okurları anlatır mısınız?**

Çocuk en acımasız

okurlardan. Son derece berrak işleyen zekâsıyla, duvarların arkasını görebilme yeteneği çok yüksek bir canlı. Her yıl on binlercesiyle tanışmak ve konuşmak şansına erişiyorum. Onlardan şunu öğrendim: Eğer biz onların berraklığını bulandırmazsak, biz yetişkinler onların hayatını karıştırıp bozmazsak, onları dinlemeyi, saymayı becerirsek, aslında mükemmel bir dünyamız olacak. Çağdaş ve nitelikli edebiyat sunabildiğimizde, çocukların çok ciddi birer okur olabildiğini görüyoruz. Öğretmenin, anne babasının, "Bundan ne köy olur ne kasaba!" diye çoktan vazgeçtiği çocukların, gençlerin nitelikli edebiyat kitapları sayesinde sadık birer okura dönüşebildiğine biz sıklıkla tanık oluyoruz.

■ **Edebiyat ne vaat eder, kitaplar insanın hayatını nasıl değiştirir?**

Edebiyatın insan hayatına doğrudan en büyük desteği duvarları yıkmasıdır. Hani yüksek bir duvarın önünde yürürsünüz de, çıkacağınız, duvarı aşacağınız tek bir yol yok gibi gelir size. Edebiyat, o dev gibi yüksek duvarlarda görünmeyen kapılar açar insanı. İnsanın ne yapması gerektiğini bulabilmesini sağlayan, hayatta yürüyebilmesini sağlayan, küçücük görünmez izler bırakır.

Fotoğraf: Ozan KÖSE

'Her şeyi çocuklardan öğreniyorum'

■ **Hep tartışılan bir konuyu somak istiyorum. Çocuk ve gençlik kitaplarında argo, acı, şiddet verilmeli mi? Yoksa bazı gerçekler çocukta gizlenmeli mi? Bunun sınırı nedir?**

Belki bundan 50 ya da 80 yıl önce bazı konulan çocukla konuşmadan geçebilir, üstünü örtebiliriz. Ki bu da bence çok yanlış. Bilginin dönüşümü, paylaşımı, iletişim teknolojileri bugünkü gibi değildi. Bugün çocuklar birer uydu alıcısı gibi. Böyle bir dünyada çocuklarımızdan herhangi bir konuyu, olguyu saklamamız mümkün değil. Çocuk ve gençlik edebiyatının temel ölçütlerinden biri "çocuğa görelilik"tir. Bu, edebiyat yoluyla çocuğa her konuyu, bulunduğu yaşın algı, duygu ve düşünsel olgunluğuna göre anlatabilmek demektir. Yaratıcı yazarın "Ben kitabımı şu yaşlar için yazıyorum" diye kendini kısıtlaması pek mümkün olmaz. Yazarın kalemi büyüktür. Biz de küçük dokunuşlarla hem yazarın içine sinen hem de yayınevinin kitabı sunacağı yaş grubunun okuma gereksinimini en yüksek karşılayacak edebiyat metnini sağlan.

■ **Bugüne kadar kaç kitap yazdınız ve sizdeki yeri en özel olanı hangisi?**

"Eyyvah Kitap" 20. baskısını yapan kitabım. İçinde çocukların dilinden 32 kısa öykü var. 33. öykünün adı, "Bu da Benim Öyküm". Çocuklar bu kitabı okuduklarında çevrelerindeki yetişkinlere de tavsiye ediyorlar. "Eyyvah Kitap" benim hem yazarlık duygumu hem de edebiyat okuru olma konusunda düşüncelerimi dile getiren, amacımı gerçekleştirmeme neden olan kitap. O yüzden yedisi öykü, roman ve anlatı olmak üzere yazdığım 17 kitap arasında yeri en özel olan, çocuklarla 16 yıllık tartışmamın simgesi gibi. Ben her şeyi çocuklardan öğreniyorum. Onlar bana dünyanın kaç bucak olduğunu gösteriyor.